

فرهنگ واژگان تخصصی مدیریت دانش

A

Adaptive Learning

یادگیری تطبیقی

نام دیگر آن یادگیری تک حلقه‌ای است و به استفاده از دانش برای حل مشکلات ویژه بر اساس راه حل‌های موجود که قبلاً مفید بوده، گفته می‌شود. یادگیری تطبیقی گام اول یادگیری حلقه‌ای است. (McNabb, 2006)

After-Action Review

بازبینی فعالیت پس از انجام آن

این فرایند را ارتشن آمریکا برای کمک به نتیجه‌گرفتن سریع تیم‌ها از موفقیت‌ها و شکست‌هایشان به وجود آورد. بازبینی، مباحثه‌ای ساختاریافته است که بلا فاصله پس از تکمیل یک پروژه صورت می‌گیرد. هدف از انجام این بازبینی تعیین کاری است که باید انجام می‌گرفته؛ کاری که واقعاً انجام گرفته؛ و چرایی انجام گرفتن آن. با انجام این فرایند، اعضای تیم در می‌یابند که باید بر نقاط قوت خود تأکید کنند و نقاط ضعف احتمالی را بهبود بخشنند. (McNabb, 2006)

Application Sharing

برنامه‌های کاربردی به اشتراک گذاری

یکی از نرم‌افزارهای کاربردی ویدئو کنفرانس است که به همه‌ی کاربران سیستم امکان اجرای یک برنامه کاربردی را از روی یک رایانه مشخص به صورت همزمان می‌دهد.

Artificial Intelligence

هوش مصنوعی

هوش مصنوعی نشان‌دهنده‌ی برنامه‌های کامپیوتری است که برای شبیه‌سازی فرایند تفکر و رفتار انسانی با هدف حل مشکلات نوع بشر طراحی شده است. (McNabb, 2006)

B

Balanced Scorecard

کارت امتیازی متوازن

تعریف (۱): یک مدل ارزیابی عملکرد است. کاپلان و نورتون این مدل را در ۱۹۹۶ به عنوان ابزار سنجش عملکرد سازمانی برای دست‌یابی به اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت به وجود آوردند. کارت امتیازی متوازن، مدیران را تشویق می‌کند تا توجه خود را بر فاکتورهایی که اغلب به سازمان در اجرای استراتژی آن کمک می‌کنند، متمرکز نماید. کارت امتیازی متوازن فاکتورهای دیگر را نیز به همراه شاخص‌های مالی قدیمی یا شاخص‌های بودجه ارزیابی می‌کند. (McNabb, 2006)

تعريف (۲): روش ارزیابی ارزش نوآوری مدیریت دانش است و بر اساس یک دیدگاه متوازن تشکیل شده است که شامل اهداف کوتاه مدت و بلند مدت، مقیاس‌های مالی و غیر مالی، شاخص‌های اساسی و شاخص‌های فرعی و جنبه‌های درونی و بیرونی است. (Kelleher and Dominic, 2003)

Benchmarking

تراز یابی بهینه کاوی

تعريف (۱): بهینه کاوی فعالیتی است که عملکرد یا بخش‌های یک مؤسسه، سازمان یا نهاد دولتی را با بهترین عملکرد یک سازمان، بخش یا مؤسسه‌ی شبیه به همان مؤسسه مقایسه می‌کند. هدف از بهینه کاوی، مقایسه‌ی عملکرد بهتر سازمان شما در برابر سازمان‌های دیگر است. (McNabb, 2006)

تعريف (۲): یک روش مقایسه‌ی موارد تعهدشده در یک قرارداد با موارد انجام‌شده پس از اتمام آن قرارداد است. (Kelleher and Dominic, 2003)

Best Practices

بهترین نمونه‌های عمل

تعريف (۱): بهترین نمونه‌ی عمل، فرایند یا روشی است که به بهترین شکل ممکن فعالیت می‌کند. شناسایی بهترین نمونه‌های عمل، غالباً به منظور الگوبرداری از عملکرد آن‌هاست. بهترین نمونه‌های عمل ممکن است در مواردی چون رفتارها، استناد، امور روزانه و دیگر رویکردهایی که به شرایط و مشکلات یک سازمان خاص مرتبط هستند، یافت شوند. (McNabb, 2006)

تعريف (۲): به مؤثرترین و قابل قبول‌ترین روش انجام یک کار یا فرایند می‌گویند. (Kelleher and Dominic, 2003)

Best Practices Index (BPI)

شاخص بهترین نمونه‌های عمل

یک ابزار مدیریت عملکرد است. BPI، درجه‌ای است که یک سازمان یا مؤسسه به میزان آن، هفت وظیفه‌ی اصلی مدیریتی را اجرا می‌کند. وظایفی چون برنامه‌ریزی استراتژیک، برنامه‌ریزی مالی بلندمدت، برنامه‌ریزی مدیریت ریسک، مدیریت بهینه‌ی دارایی‌ها، سنجش عملکرد، تعامل با مشتری و بهبود مستمر. (McNabb, 2006)

(BPR) Business Process Reengineering

مهندسی مجدد فرایندهای سازمان

این ابزار تغییر سازمانی بر شناسایی فرایندهای اصلی که با هم یک سازمان یا مؤسسه را تشکیل می‌دهند، متمرکز است و آن‌ها را به شیوه‌ای مؤثر بازسازی می‌کند؛ به نحوی که موانع کارکردی برطرف شوند. BPR به منظور کاهش پیچیدگی‌ها، با استفاده از مهندسی مجدد عملیاتی و فعالیت‌های مشتری‌دار و فرایندهای معمول سازمان طراحی شده است. (McNabb, 2006)

C

Capacity Building

ظرفیت‌سازی

این واژه در مدیریت دانش معرف فرایند بهبود قابلیت سازمان برای اجرای اصول مدیریت دانش و نوآوری در این زمینه است. (McNabb, 2006)

Champion

قهرمان

این مفهوم در مدیریت دانش به عضو سطح بالای سازمان اشاره می‌کند؛ فردی که مفاهیم مدیریت مانند مدیریت دانش را حمایت و ترغیب می‌کند و دیگر مدیران و اعضای سازمان را از مزایای آن مطلع می‌سازد. (McNabb, 2006)

(CIO) Chief Information Officer

مدیر ارشد اطلاعات

یک مدیر ارشد سازمان، برنامه‌های ICT یا IT سازمان را مدیریت می‌کند. این فرد مسئولیت مدیریت اطلاعات و تکنولوژی اطلاعات را بر عهده دارد. در برخی از سازمان‌ها رئیس ارشد دانش سازمان به رئیس ارشد اطلاعات گزارش‌دهی می‌کند. (McNabb, 2006)

(CKO) Chief Knowledge Officer

مدیر ارشد دانش سازمانی

تعريف (۱): یک مدیر ارشد سازمان، مسئول حصول اطمینان از انتخاب دانش مؤثر و انتقال کسب شده‌ی اعضای سازمان است و سرمایه‌های اطلاعاتی سازمان را مدیریت می‌کند تا سازمان از عملکرد خود و مزایای رقابتی خودش حداکثر منافع را کسب کند. (McNabb, 2006)
تعريف (۲): شخصی است که وظیفه‌ی رهبری دانش یک سازمان را بر عهده دارد. فردی که از چشم‌انداز دانشی سازمان پشتیبانی و مدیریت دانش سازمان را اجرا می‌کند و زمینه‌ی دوام آن را فراهم. در واقع این فرد، کانون خلق، اشتراک و به کارگیری دانش در سازمان است. (Kelleher, and Dominic, 2003)

Coaching

تعلیم، مربی‌گری

فرایندی که در آن تعلیم‌دهنده به کارآموز می‌آموزد تا قابلیت‌ها و توانایی‌های فردی خود را افزایش دهد. (McNabb, 2006)

Codification

کدگذاری اطلاعات

روشی برای کدگذاری داده‌ها و اطلاعات موجود در سازمان.

Collaboration

همکاری

فرایندی که به نوآوری در فرایندهای کسب و کار منجر می‌شود و در نهایت بهره‌وری و قابلیت رقابت سازمان را از طریق انتشار اطلاعات و دانش در میان شرکا و مشتریان و تأمین‌کنندگان افزایش می‌دهد. (McNabb, 2006)

Communication Processes

فرایندهای ارتباطی

فن‌آوری برقراری ارتباط و انتقال اطلاعات در فرایندهای اجتماعی است که به افراد امکان می‌دهد تا اطلاعاتشان را با یکدیگر به اشتراک بگذارند. (McNabb, 2006)

(CoPs) Communities of Practices

جوامع عملیاتی تمرین

تعریف (۱): همکاری رسمی و خودسازماندهی شده میان افراد یا در میان سازمان‌ها که فعالیت‌ها، علایق و اهداف خود را با یکدیگر به اشتراک می‌گذارند. وقتی که سودمندی این گروه‌ها برای اعضای آن‌ها به اثبات رسید، شرایط رسمی تری در سازمان کسب می‌کنند؛ به طور مثال دارای اسم و رسم شده، برای تبادل دانش میان اعضا از یک روش سیستماتیک استفاده می‌کنند. (Kelleher and Dominic, 2003)

تعریف (۲): گروهی از اشخاص که در یک کلاس عمومی، تشکیل یک گروه غیر رسمی را می‌دهند تا دانش بیشتری کسب کنند. در واقع جوامع تمرین، ساختار دانشی یک سازمان را تشکیل می‌دهند. در عمل، جوامع کاری، گروه‌های غیررسمی هستند که تکمیل کننده‌ی گروه‌های ساختار رسمی مانند بخش‌ها و تیم‌ها می‌باشند. (McNabb, 2006)

Community

انجمان جامعه

از مجموع گروه اصلی اعضای یک سازمان یا گروه‌های کاری یا گروه‌های ذی‌نفع تشکیل می‌شود. یک انجمان ممکن است از افرادی چون هماهنگ‌کنندگان، اعضای اصلی، اعضای فعال و غیرفعال و اعضای فرعی تشکیل شده باشد. (MCNABB, 2006)

Community of Interest (CoI)

گروه ذی‌نفعان

یک گروه غیررسمی که منافعی در یک موضوع مشترک (کاری یا غیر کاری) دارند و برای اشتراک دانش خود در زمینه‌ی آن موضوع خاص، با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. (McNabb, 2006)

Community Workspace

جوامع فضای کاری

تیمی مجازی که برای دستیابی به اهداف یک پروژه با یکدیگر همکاری می‌کنند. کار این گروه، موقتیت پروژه را سرعت بخشیده، راه حل‌ها را بهبود داده و دانش سازمان را کسب می‌کند. (McNabb, 2006)

Content Management

مدیریت محتوی

واژه محتوی به اطلاعات کامپیوتر پایه مانند محتوای یک وب سایت یا پایگاه داده مربوط می‌شود. مدیریت محتوی عبارت است از حصول اطمینان از اینکه محتوای سایت یا پایگاه داده‌های مورد نظر مرتبط با موضوع، به روز، دقیق و سهل الوصول باشد و بهخوبی سازماندهی شده باشد. بدین‌گونه اطلاعات با کیفیت قابل قبول در صورت نیاز در دسترس کاربران قرار می‌گیرد. (McNabb, 2006)

Core Competencies

شاخصگی‌های کلیدی

تعريف (۱): شاخصگی‌های کلیدی عبارت است از کارهایی که یک مؤسسه در انجام آن در نوع خود بهترین است. این شاخصگی‌ها ترکیبی هستند از قابلیت‌های دانشی سازمان یا مؤسسه‌ی مورد نظر که معرف نقاط قوت اصلی سازمان است. شاخصگی‌های کلیدی با گذر زمان، پایدار می‌شوند. (McNabb, 2006)

Cultural Knowledge

دانش فرهنگی

فرضیات و باورهای مشترکی که افراد یک سازمان برای درک‌کردن و توضیح واقعیت و تعیین ارزش و اهمیت اطلاعات جدید، به کار می‌گیرند. (McNabb, 2006)

Customer Capital

سرمایه‌ی مشتری

ارزش تمام ارتباطات یک سازمان با مشتریان یا ارباب رجوعان گذشته، حال و آینده‌ی آن سازمان را سرمایه‌ی مشتری می‌گویند. سرمایه‌ی مشتری شامل فاکتورهای مشهود و نامشهود، نظرات مشتری، وفاداری مشتری و ترجیحات مشتری است. سرمایه‌ی مشتری یکی از اجزای مفهوم گسترده‌تر سرمایه‌ی فکری است. (McNabb, 2006)

(CRM) Customer Relationship Management

مدیریت ارتباط با مشتری

مدیریت ارتباط با مشتری یک استراتژی بازاریابی بر پایه‌ی انتخاب و حفظ ارتباطات با بالارزش‌ترین مشتریان است. این استراتژی برای حمایت از فرایندهای خدمت‌رسانی به مشتریان، فروش و بازاریابی اثربخش، به فلسفه‌ی مشتری محوری در سازمان نیاز دارد. شماری از برنامه‌های نرم‌افزاری تجاری موجود برای این به وجود آمده‌اند تا در سازمان این قابلیت را به وجود آورند که کارهای مرتبط با برنامه‌های مشتریان خود را بهخوبی انجام دهند. (McNabb, 2006)

Customize Knowledge Visualization

سیستم نمایانگر دانش

سیستم شخصی‌سازی و نمایان‌کردن دانش‌های مورد علاقه‌ی هر کاربر.

D

Data

داده

داده‌ها، حقایق، مفاهیم یا شاخص‌هایی هستند که می‌توانند انتخاب، ذخیره یا تحلیل شوند و اطلاعات تولید کنند. (McNabb, 2006)

Data Mining

داده کاوی

تکنیکی برای تحلیل در پایگاه داده‌های بسیار بزرگ و ایجاد ارتباط جدید میان داده‌ها به منظور نشان دادن روش‌ها و الگوها. داده کاوی همچنین به معنای کشف داده در پایگاه داده و استخراج اطلاعات بالقوه‌ی مفید، شناخته نشده و ضمنی است. (McNabb, 2006)

Document

سندها

ثبت یک واقه یا دانش به صورت مكتوب به نحوی که امکان گم شدن یا از دست رفتن آن، اصلاً وجود نداشته باشد. اسناد همواره به صورت نوشتاری هستند؛ اما ممکن است به صورت عکس و تصویر یا صدا نیز ثبت و نگهداری شوند. اسناد را می‌توان به صورت الکترونیک یا دیجیتال در کامپیوتر ذخیره کرد. (McNabb, 2006)

Document Management

مدیریت اسناد

سیستم‌ها و فرایندهایی برای مدیریت اسناد شامل ایجاد، ویرایش، ذخیره، فهرست‌بندی و بازیابی اطلاعات را مدیریت اسناد می‌گویند. مدیریت اسناد با اسناد الکترونیک در ارتباط است و از نرم‌افزارهای مدیریت اسناد خاصی استفاده می‌کند. (McNabb, 2006)

Domain

قلمرو، حوزه

قلمرو یک جامعه‌ی تمرین (گروه کاری)، شامل موضوعات اصلی مشکلاتی است که اعضای گروه بزرگ‌تر (سازمان) به دنبال حل آن هستند یا مشکلاتی که رسیدگی به آن‌ها ضروری است. از این رو جزو مأموریت‌های اصلی گروه است. اعضای این گروه کاریف نوعاً به قلمرو موضوعات علاقه‌ی شدید دارند و چگونگی مشارکت آن در تولید کالاهای اجتماعی را می‌دانند. (McNabb, 2006)

Double-Loop Learning

یادگیری دو حلقه‌ای

این نوع از یادگیری با یادگیری تک حلقه‌ای متفاوت است. یادگیری دو حلقه‌ای فرضیات موجود مبهم را درگیر می‌کند تا بینش جدیدی را به وجود آورد. در این روش باید به مشکل توجه کنیم. مثلاً بینیم که می‌توانیم از کشتار مردم در زلزله جلوگیری کنیم. یادگیری تک حلقه‌ای فقط به بررسی چگونگی رخداد زلزله می‌پردازد و سعی می‌کند آن را پیش‌بینی کند تا اینکه با آن مقابله

کند. پاسخ‌های حاصل از یادگیری دو حلقه‌ای در برگیرنده‌ی نظراتی هستند که تا کنون بررسی نشده‌اند. مثلاً این زلزله نیست که مردم را می‌کشد، بلکه ساختمان‌های در حال ریزش است. یادگیری دو حلقه‌ای را یادگیری تولید کننده نیز می‌گویند. (McNabb, 2006)

E

E-Business

بازرگانی الکترونیکی

استفاده از فناوری اطلاعات الکترونیکی (بهخصوص اینترنت) در فعالیت‌های تجاری را بازرگانی الکترونیک گویند. این نوع تجارت ممکن است بهصورت B2B و یا B2C باشد. (McNabb, 2006)

E-Commerce

تجارت الکترونیکی

استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی الکترونیکی (بهخصوص اینترنت) برای انجام مبادلات بازرگانی شامل خرید و فروش را تجارت الکترونیکی گویند. (McNabb, 2006)

E-Government

دولت الکترونیکی

ارائه‌ی خدمات دولتی با استفاده از سیستم‌های اطلاعات الکترونیکی بهخصوص اینترنت را دولت الکترونیکی گویند. (McNabb, 2006)

E-Learning

یادگیری الکترونیکی

استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی الکترونیکی برای فرایند یادگیری و آموزش را یادگیری الکترونیکی گویند. (McNabb, 2006)

Enterprise Architecture

معماری سازمانی

یک مدل جامع از تمامی عوامل اصلی و ارتباطاتی که یک سازمان، نمایندگی یا مؤسسه‌ی تجاری را تشکیل می‌دهد. (McNabb, 2006)

Experts Directory or Skills Directory

راهنمای تخصص‌ها یا راهنمای مهارت‌ها

فهرستی از مشخصات کارمندان به شکل یک پایگاه داده که شامل جزئیاتی درباره‌ی مهارت‌های افراد، دانش، تخصص و تجربیات آن‌هاست. این فهرست به کاربران اجازه می‌دهد تا با استفاده از کلیدواژه‌ها و موتورهای جستجو، افراد با مهارت‌های خاص را بیابند. (McNabb, 2006)

Expert Systems

سیستم‌های خبره

یک برنامه‌ی کامپیوتری که برای شبیه‌سازی تصمیمات اتخاذ شده‌ی انسان‌ها در یک زمینه‌ی خاص به وجود آمده است. سیستم‌های خبره به عنوان یکی از شاخه‌های هوش مصنوعی شناخته می‌شوند. (McNabb, 2006)

Expertise

یک قابلیت ضمنی در اشخاص است که از طریق یک گروه کاری (جامعه تمرین) کسب شده است. تخصص در هنگام مواجهه با یک مشکل، با مجموعه‌ای از ابزارها، اقدامات و روابط که منجر به استفاده از راههای جدید انجام کارها می‌شود (راههایی که در بهترین تجارت کاری استفاده می‌شوند) به کار می‌آید. (McNabb, 2006)

Explicit Knowledge

دانش آشکار

تعريف (۱): دانشی است که به وضوح تعریف یا فرموله شده، از طریق تکنولوژی‌های اطلاعاتی نیز به اشتراک گذاشته می‌شود. دانشی است که به طور کامل و مستقیم از شخصی به شخص دیگر منتقل می‌شود. این دانش، رسمی و قابل کدگذاری است و می‌توان آن را در حافظه‌ی سازمان یا در هر جای دیگر ذخیره کرد و در دسترس همگان قرار داد. نمونه‌های دانش آشکار عبارت‌اند از: کتاب‌ها، گزارشات، فیلم‌ها و سایر اشکال فیزیکی ارائه‌ی دانش. (Nonaka & Takeuchi, 1995)

تعريف (۲): دانشی است شخصی و انتخاب شده توسط فرد که به صورت کلمات و شماره‌ها کدگذاری شده و به صورت نمودارها، شکل‌ها، مشخصات و رویه‌ها با دیگران به اشتراک گذارده می‌شود؛ از این رو به آسانی قابل درک است. (McNabb, 2006)

Externalization Knowledge

بیرونی‌سازی دانش

فرایند تبدیل دانش تلویحی یا ضمنی به دانش آشکار را گویند. (McNabb, 2006)

Extranet

شبکه‌ی ارتباطی داخلی و خارجی

وب‌سایتی که یک سازمان را با افراد یا سازمان‌های خاصی پیوند می‌دهد. این شبکه‌ها تنها برای سازمان‌ها یا افراد خاص قابل دسترسی است و ورود به آن‌ها مستلزم در اختیارداشتن رمز ورود است. (McNabb, 2006)

F

Fire wall

ضد هکر

نرم افزاری که از سیستم های کامپیوتراً یک سازمان در برابر مشکلاتی چون ویروس هایی که می توانند از اینترنت به سیستم وارد شوند یا هکرهایی که به دنبال دسترسی مخفیانه و بدون مجوز به سیستم یا پایگاه داده های سازمان هستند، محافظت می کند. (McNabb, 2006)

G

Groupware

نرم افزار گروهی

تعريف (۱): نرم افزار کامپیوتراً که به وسیلهٔ شبکه به یکدیگر متصل شده‌اند و به افراد امکان می‌دهد تا با یکدیگر کار کنند و به صورت الکترونیکی با یکدیگر ارتباط برقرار کرده، اسناد خود را به اشتراک بگذارند. (McNabb, 2006)

تعريف (۲): نرم افزاری که به افراد مختلف در قالب گروه‌ها، امکان کار مشترک روی پروژه‌ها را می‌دهد.

H

Human Capital

سرمایهٔ انسانی

به دانش و مهارت و شایستگی‌های افراد یک سازمان سرمایه‌های انسانی گفته می‌شود. سرمایهٔ انسانی بخشی از سرمایهٔ فکری سازمان است. (McNabb, 2006)

I

Information

اطلاعات

تعريف (۱): داده‌هایی که به درک یک موضوع در زمینه‌ای خاص کمک می‌کنند و از این رو ارزش می‌آفريند. در واقع دادها پایه و اساس دانش محضوب می‌شوند. (Kelleher and Dominic, 2003)

تعريف (۲): داده‌های سازمان‌دهی شده‌ای که برای درک و فهم بهتر مرتب شده‌اند. در واقع اطلاعات یک فرد می‌تواند برای فرد دیگر، حکم داده را داشته باشد. (McNabb, 2006)

Information and Communication Technology (ICT) فن آوری ارتباطات و اطلاعات
فن آوری که پردازش و محاسبه را با ارتباطات پرسرعت مانند بازیابی داده‌ها، صدا و تصویر همراه می‌کند. (McNabb, 2006)

Information Technology (IT) فن آوری اطلاعات
فن آوری اطلاعات مواردی چون ابزار فیزیکی محاسبات (سرور، شبکه‌های کامپیوتر) را دربر می‌گیرد.
ابزاری که موجب می‌شود اطلاعات عددی و رقیمی، ایجاد و ذخیره و بازیابی و به اشتراک گذاشته شوند.
فن آوری اطلاعات یکی از اجزای اصلی سیستم مدیریت دانش است. (McNabb, 2006)

Innovation نوآوری
خلق چیزی جدید یا متفاوت را نوآوری گویند. همچنین تبدیل دانش یا ایده را به منفعتی جدید، نوآوری می‌گویند؛ مانند فرایندهای جدید یا اصلاح شده‌ی ارائه‌ی خدمات. از جمله واژه‌های مربوط به این واژه، اختراع است که به ساختن چیزی کاملاً جدید اشاره دارد. در حالی که نوآوری، استفاده‌ی جدید از ابزار، مواد یا فرایندهای موجود را نیز در بر می‌گیرد. (McNabb, 2006)

INTANGIBLE ASSETS دارایی‌های نامشهود
مواردی که برای سازمان بسیار ارزشمند هستند ولی وجود فیزیکی ندارند و در دیدگاه مالی نیز به آن توجه نمی‌شود، به جز برخی موارد. این قبیل دارایی‌ها به صورت یک گروه با عنوان سرقفلی در ترازنامه آورده می‌شوند. از جمله دارایی‌های نامشهود می‌توان به ارزش نام و نشان تجاری یا حق امتیاز انحصاری یا کالای انحصاری اشاره کرد. (Kelleher and Dominic, 2003)

Intellectual Assets Management (IAM) مدیریت سرمایه‌ی فکری
مدیریت سرمایه‌ی فکری در یک سازمان به منظور بهبود وضعیت اداره‌ی آن است. در مباحث تئوریک مدیریت سرمایه‌ی فکری با واژه‌ی مدیریت دانش هم معنی است؛ اما در عمل مدیریت سرمایه‌ی فکری تمایل دارد تا بر موارد مرتبط با دارایی‌های فکری مانند بهره‌برداری از نام و نشان تجاری، حق انحصاری چاپ، علایم تجاری و دیگر حقوق دارایی‌های فکری تمرکز کند. (McNabb, 2006)

Intellectual capital سرمایه‌ی فکری
تعریف (۱): شامل آن بخش از کل سرمایه یا دارایی شرکت که مبنی بر دانش است، می‌باشد و شرکت مالک آن است. سرمایه‌ی فکری متشكل از سه جزو اصلی است: سرمایه‌ی انسانی؛ سرمایه‌ی ساختاری (سازمانی)؛ سرمایه‌ی مشتری (ارتباطی). (Edwinsson & Malone, 1997)
تعریف (۲): زیر مجموعه‌ای از دارایی‌های مشهود درون سازمانی است. سرمایه‌ی فکری

سازمان‌ها معمولاً به سه دسته تقسیم می‌شوند: سرمایه‌ی انسانی؛ سرمایه‌ی ساختاری؛ سرمایه‌ی مربوط به جذب و حفظ مشتریان. سرمایه‌ی فکری می‌تواند مواردی چون دانش کارکنان، داده‌ها و اطلاعات درباره‌ی فرایندها، تخصص‌ها، محصولات مشتریان و رقبا، دارایی‌های فکری مانند نام و نشان تجاری یا حق لیسانس را در بر بگیرد. در برخی موارد سرمایه‌ی فکری عبارت است از ارزش بازار سازمان‌اف منهای ارزش دفتری آن. (Kelleher and Dominic, 2003)

Intellectual Property Rights

حقوق دارایی‌های فکری

حقوقی قانونی است که به علت وجود دارایی‌های فکری به وجود می‌آیند. مقصود از دارایی‌های فکری حق چاپ و نشر اثر یا نام و نشان تجاری است. (McNabb, 2006)

Internalization Knowledge

دروني سازی دانش

فرایندی که با آن دانش آشکار و صریح جذب می‌شوند و به دانش ضمنی یا درونی و شخصی تبدیل. (McNabb, 2006)

K

KM Core competences

شايسٽگي های كليدي مديريت دانش

مجموعه‌ای از مهارت‌ها، تجربیات و نگرش‌ها که سازمان آن‌ها را برای موفقیت مدیریت دانش خود لازم و ضروری می‌داند. (Kelleher and Dominic, 2003)

KM Framework

چارچوب مديريت دانش

چارچوبی برای بیان مفهوم مدیریت دانش.

Knowledge

دانش

تعريف (۱): ترکیب منظم و سازمان‌یافته‌ای از آراء و قوانین، رویه‌ها و اطلاعات. به عبارت دیگر، دانش، مخلوطی از تجربیات، ارزش‌ها، اطلاعات موجود و نگرش‌های کارشناسی نظام‌یافته است که چارچوبی برای ارزشیابی و بهره‌گیری از تجربیات و اطلاعات جدید به دست می‌دهد. (Marakas, 1999)

تعريف (۲): ترکیب ساختاریافته‌ای از داده‌ها و اطلاعاتی که نظرات تخصصی، مهارت‌ها و تجربیات فرد به آن اضافه شده باشد و حاصل آن دارایی با ارزشی است که در تصمیم‌گیری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. دانش ممکن است صریح و ضمنی، شخصی یا انتخابی باشد. (Kelleher,

(and Dominic, 2003

Knowledge Assets

دارایی‌های دانشی

دارایی‌های دانشی که با نام دارایی‌های فکری نیز شناخته می‌شوند، بخشی از دارایی‌های سازمان هستند که با دانش، معرفت، بهترین نمونه‌های فعالیت سازمان، مالکیت فکری و موارد دیگر مرتبط هستند. دارایی‌های دانشی گاهی اوقات به سه دسته تقسیم می‌شوند: ۱. نیروی انسانی یعنی افراد، الگوها، شبکه‌ها و جوامع کاری سازمان؛ ۲. ساختاری یعنی دانش کدگذاری شده‌ی حاصل از فرایندها و رویه‌ها؛^۳ ۳. تکنیکی یعنی فن آوری‌هایی که به اشتراک‌گذاردن دانش را تسهیل می‌کنند؛ مانند پایگاه داده‌ها و شبکه‌های داخلی سازمان. (McNabb, 2006)

Knowledge Audit

ممیزی دانش

تعريف (۱): به طور کلی روش بررسی سیستماتیک با استفاده از پرسشنامه و مصاحبه یا تکنیک‌های روایتی دانش در یک سازمان است. اغلب مواردی چون تهیه‌ی سیستماتیک نقشه، شاخص‌های دانش سازمانی را نیز شامل می‌شود و در میان اشخاص، سازمان‌ها یا گروه‌ها جریان دارد. (Kelleher and Dominic, 2003)

تعريف (۲): روشی است برای بررسی و تهیه‌ی نقشه‌ی اطلاعات و انتقال آن در یک سازمان. ممیزی بررسی می‌کند که چه اطلاعاتی مورد نیاز است؛ هم اکنون چه اطلاعاتی در سازمان وجود دارد؛ اطلاعات در کجا و به چه اشکالی ذخیره می‌شود؛ این اطلاعات چگونه در سازمان جریان می‌یابد؛ در شبکه‌ی انتقال اطلاعات سازمان چه نواقصی وجود دارد؛ تکثیر اطلاعات در کجای سازمان صورت می‌گیرد. ممیزی میزان ارزشمندی از اطلاعات را نیز تعیین می‌کند. در نسل اول سیستم‌های مدیریت دانش، مقصود از ممیزی، ممیزی اطلاعات بود. (McNabb, 2006)

Knowledge Base

پایگاه دانش

بدنه‌ی دانش موجود در یک سازمان را پایگاه دانش آن سازمان گویند که شامل دانش کسب‌شده‌ی افراد سازمان است که مجموعه داده‌ها و اطلاعات پشتیبانی شده و مواردی چون نام و نشان تجاری و علامت تجاری سازمان را در بر می‌گیرد. در برخی سازمان‌ها، پایگاه‌های دانش تحصصی با موضوعات مشخص ایجاد شده‌اند تا دانش مرتبط با عنوانین یا فرایندهای کلیدی را جمع‌آوری کنند. (McNabb, 2006)

Knowledge Broker

واسطه دانشی

یک واسطه‌ی دانشی، فرد یا گروهی است در سازمان که خلق، به اشتراک‌گذاری و استفاده

از دانش را تسهیل می‌کند. این واژه در رابطه با سازمان‌ها یا اشخاصی استفاده می‌شود که در زمینه‌های تجارت و بازرگانی مانند تجارت دانش فعالیت می‌کنند یا در مورد شرکت‌هایی که خدمات مرتبط با دانش ارائه می‌دهند. (McNabb, 2006)

Knowledge filter function

سیستم تلفیق دانش

سیستم تلفیق دانش‌های موجود در پایگاه‌های دانشی مختلف برای تصمیم‌سازی استراتژیک.

Knowledge Flows

جريانات دانش

مسیری که دانش برای جریان یافتن در درون سازمان یا بیرون سازمان می‌پیماید. (McNabb, 2006)

Knowledge Integration

یکپارچه‌سازی دانش

یکپارچه‌سازی دانش ضمنی دو نفر یا بیشتر به منظور خلق و ایجاد سطح جدیدی از دانش سازمانی را گویند. (McNabb, 2006)

Knowledge Management

مدیریت دانش

تعريف (۱): مدیریت دانش، شامل همه‌ی روش‌هایی است که سازمان، دارایی‌های دانش خود را اداره می‌کند و شامل چگونگی جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، انتقال، به‌کارگیری، به‌روزرسانی و ایجاد دانش است. (Wickramasinghe & Lubitz, 2007)

تعريف (۲): مدیریت فرآگردهای کسب و خلق، ذخیره‌سازی، تسهیم و انتقال و کاربرد دانش به منظور کسب و حفظ مزیت رقابتی در کسب و کار سازمان‌هاست. (Kelleher and Dominic, 2003)

تعريف (۳): دانشگاه مدیریت دانش تگزاس آمریکا، مدیریت دانش را این‌گونه تعریف می‌کند: فرایند سیستماتیک و نظاممند کشف، انتخاب، سازماندهی، تلخیص و ارائه‌ی اطلاعات است؛ به‌گونه‌ای که شناخت افراد را در حوزه‌ی مورد علاقه‌اش بهبود می‌بخشد. مدیریت دانش به سازمان کمک می‌کند تا از تجارب خود، شناخت و بینش به‌دست آورده و فعالیت خود را بر کسب ذخیره‌سازی و استفاده از دانش متمرکز کند تا بتواند در حل مشکلات، آموزش پویا، برنامه‌ریزی استراتژیک و تصمیم‌گیری از این دانش بهره گیرد. مدیریت دانش نه تنها از زوال دارایی‌های فکری و مغزی جلوگیری می‌کند، بلکه به طور مداوم بر این ثروت می‌افزاید.

Knowledge Management Strategic Plan

طرح استراتژیک مدیریت دانش

یک طرح تفصیلی که دلایل تمایل یک سازمان به اجرای اصول و اقدامات مدیریت دانش برای دستیابی به اهداف سازمانی را بیان می‌کند. (McNabb, 2006)

استراتژی مدیریت دانش

Knowledge Management Strategy

تعريف (۱): استراتژی مدیریت دانش بر مبنای دسته‌بندی دانش به انواع دانش آشکار (صریح) و دانش پنهان (ضمی) تعریف می‌شود. استراتژی مدیریت دانش بیان می‌کند که سازمان برای مدیریت دارایی‌های دانشی خود و اجرای فرایندهای مدیریت دانش (شامل کسب، خلق، انتقال و به کارگیری دانش)، چگونه و با چه حجم سرمایه‌گذاری می‌باشد بر دارایی‌های دانشی کنترل و از دانش‌های صریح و ضمی موجود در سازمان بهره‌گیری کند و بیشتر بر بهره‌برداری از کدام نوع دانش متمرکز باشد. (رضائیان و دیگران؛ ۱۳۸۹)

تعريف (۲): استراتژی مدیریت دانش مسیر حرکت در جهت اهداف سازمان را مشخص می‌نماید که هدف اصلی آن بالفعل ساختن مدیریت دانش در سازمان است. در استراتژی مدیریت دانش فرآیند پیاده‌سازی، فعالیت‌ها و استانداردسازی اجزای اصلی، راه حل‌های موردنظر قرار می‌گیرند (TECTEM, 2001). تعريف (۳): سازمان‌های موفق در مدیریت دانش یک روش متحدل‌الشكل را برای استقرار و بهره‌برداری از مدیریت دانش تعقیب نمی‌کنند و به طور کلی دو استراتژی اصلی برای به کارگیری مدیریت دانش توسط این سازمان‌ها اتخاذ می‌شود. این استراتژی‌ها عبارتند از: الف. استراتژی تدوین دانش (فرد با مستندات)، ب. استراتژی تبادل فردی دانش (فرد با فرد). (Hansen & et al., 1999)

ابزار مدیریت دانش

ابزار عمومی که پیاده‌سازی مدیریت دانش را امکان‌پذیر می‌سازد. این ابزار می‌تواند سیستم‌های فن‌آوری اطلاعات مانند پایگاه داده‌ها، شبکه‌های اینترنت، شبکه‌های اکسبرانت و پورتال‌ها باشد یا متودولوژی‌ها و شبکه‌های انسانی. (Kelleher and Dominic, 2003)

Knowledge Push

سیستم ارائه‌ی دانش

سیستمی که به طور اتوماتیک دانش‌های خلق شده در سیستم مدیریت دانش را به کاربران مربوطه ارائه نماید.

Knowledge Repository

مخزن دانش

مکانی که در آن دانش صریح یا آشکار گردآوری و ذخیره می‌شود. این واژه همچنین برای گردآوری اطلاعات و دانشی که منطبق با طبقه‌بندی‌های مطلوب سازمان، سازمان‌دهی شده‌اند، به کار می‌رود. یک مخزن اطلاعات با تکنولوژی ساده فقط حاوی تعدادی فایل و فولدر است و یک مخزن با تکنولوژی پیشرفته معمولاً دارای یک پایگاه داده است که از طریق تکنولوژی پیشرفته‌ی

آن قابل دسترسی است؛ مانند شبکه‌های اینترنت در درون یک سازمان. (McNabb, 2006)

Knowledge Segment

بخش دانشی یا واحد دانشی

هر چیزی که کارکنان یک سازمان یا مؤسسه و سیستم‌های الکترونیک آن مؤسسه در مورد یک موضوع خاص می‌دانند. (McNabb, 2006)

Knowledge Segment

مرورگر دانش

کارمند یک سازمان که عملکرد او به توانایی او در خصوص یافتن، پردازش کردن، ترکیب کردن و حتی رد کردن دانش موجود در درون یا بیرون سازمان بستگی دارد. (McNabb, 2006)

Knowledge Strategy

استراتژی دانش

تعریف (۱)؛ مجموعه‌ای از انتخاب‌های راهبردی که یک سازمان در خصوص منع، پایه و نحوه‌ی تأمین دانش مورد نیاز و قلمرو انباشت آن اتخاذ می‌کند و به منظور جهت‌دهی و هدایت منابع دانشی خود در راستای دستیابی به اهداف سازمانی اجرا.

تعریف (۲)؛ مجموعه انتخاب‌های راهبردی که یک سازمان به منظور جهت‌دهی و هدایت منابع دانشی خود در راستای دستیابی به اهداف سازمانی اتخاذ کرده و اجرا می‌کند. (Asoh, 2004)

L

Learning Organization

سازمان یادگیرنده

تعریف (۱)؛ سازمان یادگیرنده جایی است که افراد به طور مستمر توانایی‌های خود را برای خلق نتایجی که طالب آن هستند، افزایش می‌دهند. محلی که الگوهای جدید و گسترده‌ی تفکر پرورش داده شده و اندیشه‌های جمیعی ترویج می‌شوند و افراد به طور پیوسته چگونگی آموختن را به اتفاق هم می‌آموزند. (Senge, 1990)

تعریف (۲)؛ سازمان یادگیرنده سازمانی است که می‌داند چگونه از دانش استفاده کند و به کارکنان خود فرصت و ابزارهای ایجاد و به کارگیری دانش را بدهد. سازمان یادگیرنده دانش را خلق کرده، در شیوه‌ی کار و تجربه به کار می‌گیرد. رفتار خود را اصلاح می‌کند تا با تغییرات منطبق شود و به این ترتیب، خلق و به کارگیری دانش جدید برای رشد و یادگیری در چرخه‌ی بی‌پایان را میسر می‌سازد. (حیبی، ۱۳۸۷)

تعریف (۳)؛ سازمانی است که در آن به طور مداوم بازسازی سازمانی به‌وسیله‌ی ایجاد مجموعه فرایندهای اصلی ارتقا پیدا می‌کند و در آن گرایش مثبتی برای یادگیری، سازگاری و

تغییر تقویت می شود و به افراد به عنوان یک منبع طبیعی و اعتبار حیاتی سازمان نگریسته می شود.
(Jamali, et.al, 2006: 337-352)

Lessons Learned Database

پایگاه داده‌ی دروس آموخته شده

پایگاه داده‌ای که در آن نمونه‌هایی از تجربیات گذشته سازمان به همراه دلایل بروز آنها و چرایی کسب موفقیت یا شکست در آنها و درس‌هایی که اعضای سازمان از آن تجربیات آموخته‌اند، ذخیره می‌شوند. (McNabb, 2006)

Leverage

قدرت نفوذ

فرایندی که مدیران با آن منافعی را از به کارگیری منابع دانش محور کسب می‌کنند؛ منافعی که ارزش منابع سازمان را افزایش می‌دهد. (McNabb, 2006)

Life cycle of knowledge

چرخه‌ی حیات دانش

طبق تعریف، چرخه‌ی حیات دانش سه مرحله‌ی اساسی دارد: ۱. کسب، یا خلق دانش؛ ۲. تسهیم و توزیع دانش؛ ۳. درک و کاربرد دانش. در زمان انتقال از مرحله کسب یا خلق دانش به تسهیم و توزیع دانش، محتوای دانش ارزیابی و سپس دانش، به منظور درک و کاربرد به متن تبدیل می‌شود. پس از آن، این مرحله به مرحله اول به منظور روزآوری محتوای دانش، بازخورد می‌دهد. (Dalkir, 2005)

M

Mentoring

مربی‌گری، ارشاد

یک روش یادگیری مستقیم است که در آن عضو ارشد سازمان با تسهیم دانش، تجربیات و خرد خود به عضو تازه‌وارد، موجبات پیشرفت او را فراهم می‌کند. قدرت این روش، به انتقال دانش و تجربیات تخصصی و خرد و معرفت مستتر در انتقال این موارد بستگی دارد. (McNabb, 2006)

Multimedia Email

پست الکترونیک چند رسانه‌ای

پست الکترونیک قابلیت انتقال متن، صوت، تصویر و داده را دارد. کارمندان یک شرکت می‌توانند با پست الکترونیک چند رسانه‌ای، دانش و اطلاعات خود را به صورت فیلم، پیام‌های صوی تصویری، گزارشات مکتوب، نقشه‌ها و عکس‌ها و غیره منتقل کنند.

N

NARRATIVE

داستان سرایی

تکنیک‌های مورد استفاده در محیط‌های مدیریت دانش برای شرح مشکلات پیچیده، توصیف شرایط، به اشتراک‌گذاری درس‌هایی از یک موقعیت آموخته‌شده یا تغییرات فرهنگی است. از جمله‌ی این تکنیک‌ها می‌توان به قصه‌گویی، روایت‌سرایی در مورد پایگاه داده‌ها یا بازبینی پس از عمل اشاره کرد. (Kelleher and Dominic, 2003)

O

Organizational Culture

فرهنگ سازمانی

تعريف (۱): شیوه‌ی ادراک، تفکر و احساس که میان اعضای یک سازمان مشترک است و در درون سازمان منتقل می‌شود. (Kelleher and Dominic, 2003)

تعريف (۲): فرهنگ سازمانی اغلب احساسات اعضای یک سازمان را در غالب عبارت «شیوه‌ای که ما کارهای مربوط به این موضوع را انجام می‌دهیم»، تفسیر می‌کند. فرهنگ سازمان با یک تعریف رسمی‌تر عبارت است از ترکیبی از رسوم، ارزش‌ها، باورها، نگرش و رفتارهای اعضای سازمان. سازمان‌های متفاوت که کارهای مشابهی انجام می‌دهند می‌توانند فرهنگ‌های کاملاً متفاوتی داشته باشند. فرهنگ یک سازمان در مدیریت دانش آن سازمان نقش مهمی ایفا می‌کند. فرهنگ سازمانی باید به چنین صفات نیکویی مانند اعتماد و شفافیت در انجام کارها تأکید کند و برای آن‌ها احترام قائل شود. در غیر این صورت، مدیریت دانش احتمالاً به موفقیت نمی‌رسد. (McNabb, 2006)

Organizational Learning

یادگیری سازمانی

در کتاب پنج فرمان پیتر سنگه، یادگیری سازمانی به قابلیت یک سازمان برای کسب دانش از تجربیات، از آزمایش، مشاهده، تحلیل و اشتیاق برای آزمون هر دو موقعیت موفقیت و شکست و سپس استفاده از دانش برای انجام کارها به شیوه‌ای متفاوت اتلاف می‌شود. یادگیری سازمانی بدون یادگیری شخصی امکان‌پذیر نیست؛ هرچند یادگیری شخصی الزاماً مشوق یادگیری سازمانی نیست. برای اینکه یادگیری سازمانی رخ دهد، سازمان به مثابه یک بدن باید آگاه‌تر و مطلع‌تر بوده، در پیگیری اهداف خود مهارت بیشتری داشته باشد. (McNabb, 2006)

Organizational Memory

حافظه‌ی سازمانی

حافظه‌ی سازمانی عبارت است از مجموع دانش و درک جاسازی شده در افراد، فرایندها،

خدمات یا فرایندهای موجود در یک سازمان همراه با آداب و رسوم و ارزش‌های آن. حافظه‌ی سازمانی می‌تواند فرایندهای یک سازمان را سرعت بخشدید یا به تعویق اندازد. (McNabb, 2006)

P

Peer Assist

فعالیتی که در آن اشخاص یا تیم‌ها در یک سمینار یا کارگاه آموزشی شرکت می‌کنند تا از دانش موجود در آن پیش از آنکه در پروژه یا فعالیتی استفاده شود، بهره‌مند شوند. (McNabb, 2006)

Portal

دروازه، مدخل

یک صفحه وب ویژه که امکان دسترسی به تمامی منابع موجود در شبکه‌ی اینترنت را در مورد یک موضوع خاص، یک سازمان، یک مؤسسه یا یک فرد خاص فراهم می‌کند. این ورودی‌ها اغلب به عنوان ورودی وب‌سایت شناخته می‌شوند. (McNabb, 2006)

Practice

عمل، تمرین

مفهوم اصلی در جوامع تمرین است. تمرین یا طرز کار هم متداول‌تری و هم مهارت‌های لازم برای انجام یک فعالیت را نشان می‌دهد و شامل تکنیک‌های وظیفه محور، متدها، روایات، ابزار و نگرش حرفه‌ای اعضای یک سازمان است. (McNabb, 2006)

Process Team

تیم فرایند انجام کار

گروهی از کارگران متخصص مسئول در برابر عملیات و فرایندهای استراتژیک سازمان. (McNabb, 2006)

Q

Quick Win

میان بر

یک اقدام نوآورانه یا راه حلی که اثرات بسیار مثبت و سریعی بر نتایج مورد نظر داشته باشد. این نوآوری‌ها معمولاً رضایت بیشتری را برای کار در یک پروژه خاص به وجود می‌آورد. (McNabb, 2006)

R

RDI Methodology

روش شناسی فرایندهای نتیجه محور

روشی از به کارگیری یک برنامه یا پروژه‌ی پیچیده مانند سیستم مدیریت دانش به نحوی که هر مرحله بر اساس تجربیات آموخته شده از مراحل قبلی انجام گیرد. (McNabb, 2006)

Records Management

مدیریت سوابق ثبت شده

همه‌ی سازمان‌ها اسنادی را ثبت می‌کنند؛ خواه این اسناد روی کاغذ یا فایل یا به طور الکترونیکی ثبت شود؛ خواه با شکل‌های دیگر. مدیریت اسناد این اطمینان را برای سازمان به وجود می‌آورد که از کارکردها، فعالیت‌ها، سیاست‌ها، تصمیمات و مبادلات ضروری خود اسناد کافی تهیه کرده است. مدیریت اسناد به سازمان کمک می‌کند تا تشخیص دهد که کدام یک از اسناد باید نگهداری شودغ کدام یک باید از بین برده شود و بهترین روش برای سازماندهی آن‌ها چیست. (McNabb, 2006)

S

Scanner

اسکنر

ابزاری که یک تصویر نوری را دریافت و به قالب الکترونیکی تبدیل می‌کند.

Shared Chalkboard

تخته‌های گچی مشترک

ابزاری است که امکان تحریر مشترک برای گروهی از افراد را روی یک تخته‌ی مجازی فراهم می‌آورد.

T

Tacit Knowledge

دانش ضمنی

از مدل‌های ذهنی باورها و اعتقادات هر فرد تشکیل می‌شود. باورهایی که آنچنان در ذهن او جاگرفته‌اند که بدیهی تلقی می‌شوند. دانش ضمنی ریشه در درون افراد دارد و بیان آن در قالب کلمات دشوار است. در اکثر سازمان‌ها، دانش ضمنی به ندرت مبادله یا به اشتراک گذشته می‌شود. بنابراین، وقتی که فرد صاحب این دانش، سازمان را ترک می‌کند، این نوع دانش را به همراه می‌برد. از دانشی که ریشه در فرهنگ سازمان دارد نیز به دانش ضمنی یاد می‌شود. (Nonaka & Takeuchi, 1995)

V

Video Conference

کنفرانس تصویری

ابزاری است که به کاربران این امکان را می‌دهد که با وجود فاصله‌ی جغرافیایی زیاد، به صورت مجازی در جلسه‌های مشترک شرکت نمایند و همانند یک جلسه‌ی چهره به چهره، تبادل دانش و هماهنگی‌های لازم را انجام دهند.

W

Web Browser

مرورگر وب

برنامه‌هایی برای خواندن صفحات وب و قابلیت اتصال سیستم به اینترنت.

منابع و مأخذ:

- ◆ تولایی، روح الله (۱۳۸۹)، تدوین استراتژی دانش در صنعت نفت جمهوری اسلامی ایران مطالعه موردی شرکت ملی نفت ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معارف اسلامی و مدیریت صنعتی به راهنمایی استاد علی رضائیان، تهران: دانشگاه امام جعفر صادق(ع).
- ◆ تولایی، روح الله و رسیدی، محمد مهدی (۱۳۹۰)، مدیریت ارزش آفرین دانش و دستاوردهای نوین آن در صنعت نفت، انتشارات مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی.
- ◆ تولایی، روح الله (۱۳۸۹)، طراحی الگوی توسعه شبکه های دانش در صنعت نفت جمهوری اسلامی ایران، پایان نامه دکتری تخصصی مدیریت تولید و عملیات به راهنمایی دکتر جهانیار بامداد صوفی، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.

- Abrenthy M.A. & et al. (2005), A multi-method approach to building causal performance maps from expert knowledge, Management Accounting Research, Vol. 16.
- Aggestam, Lena (2006), Learning Organization Or Knowledge Management: Which Came First, The Chicken Or The Egg?, Information Technology and Control, vol.35, No.3: 295-302.
- Alavi, M. & Tiwana, A. (2002), Knowledge Integration in Virtual Teams: The Potential Role of KMS, Journal of the American Society for Information Science and Technology, 53(12):1029–1037.
- Alavi, M. and Leidner, D.E. (2001), «Review: Knowledge Management and Knowledge Management Systems: Conceptual Foundations and Research Issues», MIS Quarterly, 25(1), pp. 107-136.
- Arthur, J. B., and C.L.Huntley (2005), Ramping up the organizational learning curve: Assessing the impact of deliberate learning on organizational performance under gain sharing, AcademyofManagementJournal, 48(6):1159-1170.
- Andreas Seufert, Georg von Krogh, Andrea Bach (1999),»Towards knowledge networking», Journal of Knowledge Management, Vol. 3 Iss: 3 pp. 180 - 190
- Armstrong. M.(2006), A handbook of Human Resource Management Practice (10th edition), Kogan Page , London ISBN 0-7494-4631-5
- Axelrod R. (1976), Structure of decision _ the cognitive maps of political elites, Princeton University Press, Princeton, NJ.
- Axelsson, B. (1995), The Development of Network Research - A Question of Mobilization and Perseverance, Business Marketing: An Interaction and Network Perspective, Dordrecht, Kluwer Academic Publishers,P.P: 111-137
- Back, Andrea and eta. (2005), Putting Knowledge Networks into Action (Methodology, Development,Maintenance), Springer.
- Bartalanffy, L. (1969), General System Theory: Foundations, Development, Applications New York, Braziller.
- Bartlett, C. (1996), McKinsey & Company: managing knowledge and learning, Boston, MA: Harvard Business School, Jun 1996.

- Becerra-Fernandez, I., Gonzalez, A. and Sabherwal, R. (2004), «Knowledge Management», first Edition, Prentice Hall.
- Boisot, M., H. (1998), Knowledge assets: securing competitive advantage in the information economy, Oxford: Oxford University Press.
- Bontis, N. (2001), “Assessing Knowledge Assets: A Review of the Models used to Measure Intellectual Capital.”, International Journal of Management Review, Vol. 3 No. 1: 41-60.
- Britto, I. (1998) *Technological Diversity and Industrial Networks: An Analysis of the Modus Operandi of Co-operative Arrangements*, SPRU Electronic Working Paper Series Paper No 4, Brighton, SPRU, University of Sussex
- Bueno S., Salmeron J. L. (2008), Fuzzy modeling enterprise resource planning tool selection, Computer Standards and Interfaces, Vol. 30, No. 3.
- Buzan, T. (1993), The Mind Map Book. BBC Books, London.
- Cabrera, E. F., and A. Cabrera (2005), Fostering knowledge sharing through people management practices, International Journal of Human Resource Management, (16)3: 720-735.
- Cater, T. (2001), knowledge management as a means of developing a firms competitive advantage, management, 6(1/2): 133-153.
- Carmines, E. a. (1979), Reliability and Validity Assessment, Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Carley, K. M. (1997). Extracting Team Mental Models Through Textual Analysis. Journal of Organizational Behavior 18, 533-558.
- Cassell C. & Symon G. (2004), Essential guide to qualitative methods in organizational research, SAGE Publications Limited.
- Chaib-draa B. (2002), Causal maps: Theory, implementation and practical applications in multiagent environments, IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering, Vol. 14, No. 6.
- Checkland, P. (1983), O.R. and the Systems Movement: Mappings and Conflicts, Journal of the Operational Research Society, 34(8): 661-675.
- Checkland, P. (1999), Soft Systems Methodology: A Thirty-Year Retrospective Systems, Research and Behavioral Science, 17: S11-S58.
- Chen, J., Z. Zhu and H. Y. Xie (2004), Measuring intellectual capital: a new model and empirical study, Journal of Intellectual Capital, 5(1): 195-212.
- Chesnais, F. (1996) *Technological Agreements, Networks and Selected Issues in Economic Theory*, Technological Collaboration: the Dynamics of Cooperation in Industrial Innovation, Cheltenham, Edward Elgar, 18-33.
- Chinsomboon, O. Mac (2000), Incubators in the New Economy, MIT Sloan MBA, Massachusetts Institute of Technology.
- Choo, C. W. (1998), The knowledge organization, New York: Oxford University Press.
- Cohen, M. D. (2006), What's Your Return on Knowledge?, Harvard Business Review, Vol. 84, Issue 12, P.P: 129-138.
- Cohen, M. D., James G. March & Johan P. Olsen (1998), A garbage can model of organization choice, Administrative Science Quarterly: 1-25.
- Cohen, D. and Prusak, L. (2001), In Good Company. How social capital makes organizations work, Boston, Ma.: Harvard Business School Press.
- Cohen, M. D. (2006), What's Your Return on Knowledge?, Harvard Business Review, December 2006, Vol. 84, Issue 12: 129-138.
- Coombs, R., Richards, A., Saviotti, P. P. and Walsh, V. (1996) *Introduction: Technological Collaboration and Networks of Alliances in the Innovation Process*, Technological Collaboration - The Dynamics of

- Cooperation in Industrial Innovation, Cheltenham, Edward Elgar, PP: 1-17.
- Creswell, John W. (2003), Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches, Sage Publications, Inc.
  - Dalkir, K. (2005), Knowledge Management in Theory and Practice, Burlington: Elsevier Butterworth-Heinemann, ISBN 075067864X.
  - Dantas, Eva (2006), The development of knowledge networks in latecomer innovation systems: the case of PETROBRAS in the Brazilian offshore oil industry, Thesis (Ph.D.), University of Sussex, UK.
  - Davenport, T. and Prusak, L. (1998), «Working knowledge: how organizations manage what they know», Boston: Harvard Business School Press.
  - Davenport, Thomas H.; Prusak, Laurence (2000), Working Knowledge: How Organizations Manage What they Know, Harvard Business School Press.
  - Davenport, T., & Grover, V. (2001), Knowledge Management, Journal of Management Information Systems, 18(1), 3-4.
  - Davenport, T.H. (2005), Thinking for a Living: How to Get Better Performance and Results from Knowledge Workers, Boston, MA: Harvard Business School Press.
  - De Man, Ard-Pieter (2008), Knowledge Management and Innovation in Networks, Edward Elgar Publishing Limited
  - Drucker, P. (1992), Managing for the future: The 1990s and beyond, New York: Truman.
  - Drucker, P. (1993), Post-Capitalist Society, New York: Harper Collins. Nonaka, I kujiro. 1994. A Dynamic Theory of Organizational Knowledge Creation. Organization Science, vol. 5, no.1: 14-37.
  - Drucker, P. (1995), The Post-Capitalist Society, Oxford: Butterworth – Heineman.
  - Durbin, Susan (2011), Creating Knowledge through Networks, Gender, Work and Organization, Vol. 18 No. 1 January 2011.
  - Earl, M. (2001). Knowledge management strategies: toward a taxonomy. Journal of Management Information Systems, 18: 215–233.
  - Eden C. (1998), Cognitive mapping, European Journal of Operational Research, Vol. 36.
  - Edvinsson, L. and Malone, M. S. (1997), Intellectual Capital: Realising Your Company's True Value by Finding its Hidden Brainpower, Harper Business, London.
  - Edwards, D L and D E Mahling (1997), Toward Knowledge Management Systems in the Legal Domain, Proceedings of Group 97, Published in May 1997 by the Association for Computing Machinery (ACM), USA: Phoenix Arizona, pp. 158-166.
  - Elias G. Carayannis and Piero Formica (2008), Knowledge Matters (Technology, Innovation and Entrepreneurship in Innovation Networks and Knowledge Clusters), PALGRAVE MACMILLAN.
  - Earl, M. (2001), Knowledge management strategies: toward a taxonomy, Journal of Management Information Systems, 18: 215–233.
  - Figall, C., Rhine, N. (2002), Building the knowledge management network, [S.L]: Wiley Technology Publishing.
  - Freeman, C. (1991) «Networks of Innovators: A Synthesis of Research Issues», Research Policy, 20, 499-514.
  - Frenken, K. (2000) «A Complexity Approach to Innovation Networks - The Case of the Aircraft Industry (1909-1997)», Research Policy, 29, 257-272.
  - Glaser, R. (1998), Measuring the knower: toward a theory of knowledge equity, California Management Review, Vol. 40, No. 3: 175-194.
  - Grandori, A. (1999) «Interfirm Networks: Organizational Mechanisms and Economic Outcomes», Interfirm Networks: Organization and Industrial Competitiveness, London, Routledge, P.P: 1-14.

- Guba, E. G., and Y. S. Lincoln (1994), Competing paradigms in qualitative research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (pp. 105-137), Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hall, A. (1968), *A Methodology for Systems Engineering*, D. Van Nostrand Company.
- Hansen, M.T., Nohria, N., and Berger, J.A. (2000), *The State of the Incubator Market space*, Harvard Business School. Niu Xie-ling(ed.) *Technology Innovation System of China in the 21 Century*, Beijing: Beijing University Press.
- Hargadon, Andrew B. (1998), Firms as Knowledge Brokers: Lessons in Pursuing Continuous Innovation, *California Management Review* 40 (3).
- Harvey, M. G. & R. F. Lusch (1999), Balancing the intellectual capital books: intangible liabilities, *European Management Journal*, 17(1): 85-92.
- Hildreth, P. and Kimble, C. (2004), «Knowledge Networks: Innovation through Communities of Practice», Idea Group Publishing.
- Hislop, Donald (2010), Knowledge management as an ephemeral management fashion?, *Journal of Knowledge Management*, Volume: 14 Issue: 6.
- Hu, C. and Racherla, P. (2008), «Visual representation of knowledge networks: a social network analysis of hospitality research domain», *International Journal of Hospitality Management*, 27(2), pp. 302–312.
- Hung, W.C. (2006), «Researching the researcher: A social network analysis of the multidisciplinary knowledge creation process», MSc. Thesis, University of Waterloo, Ontario, Canada, pp. 122.
- Inkpen, A. C., and Tsang, E.W. K. (2005), Social capital, networks, and knowledge transfer, *Academy of Management Review*, 30: 146–165.
- Jackson, S. E., C-H. Chuang, E.F. Harden, Y. Jiang, and J.M. Joseph (2006), Toward developing human resource management systems for knowledge - intensive teamwork. *ResearchinPersonnelandHumanResourcesManagement*, (25): 27-70
- Jamali, D. and Khoury, G. and sahyoun, H. (2006), From bureaucratic organizations to learning organizations (An evolutionary roadmap), *The Learning Organization*, Vol.13, No.4,: 337-352.
- Johnson, J. David (2009), *Managing Knowledge Networks*, Cambridge University Press.
- Jyrama, A. and Ayvari, A. (2005), «Can the Knowledge-Creation Process Be Managed? A Case Study of an Artist Training Project», *International Journal of Arts Management*, 7(2), pp. 4-14.
- Kardaras D., Karakostas B. (1999), Use of fuzzy cognitive maps to simulate the information systems strategic planning process, *Information and Software Technology*, Vol. 41, No. 4.
- Karlenzig, W. (1999), Chrysler's new know mobiles, *Knowledge Management Magazine*, (May 1999): 58-66.
- Kelly, G.A. (1955). *The Psychology of Personal Constructs*. Norton, New York.
- Kitching R., Freundschatuh S. (2000), Cognitive mapping; past, present, and future; Published by Routledge, London.
- Kogut, B. (2000), The Network as Knowledge: Generative Rules and Emergence of Structure, *Strategic Management Journal*, 21(3), P.P: 405-425.
- Kosko B. (1988), Hidden patterns in combined and adaptive knowledge networks; *International Journal of Approximate Reasoning*, Vol. 2.
- Lang, D. W. & Fahey (2000), Diagnosing cultural barriers to knowledge management, *Academy of Management Executive*, 14(4).
- Malhotra, Yogesh (2000), From Information Management to Knowledge Management: Beyond the «Hi-Tech Hidebound» Systems. In K. Srikanthiah & M.E.D. Koenig (Eds.), *Knowledge Management for the Information Professional*. Medford, N.J.: Information Today Inc.: 37-61.

- Marakas, G. (1999), Decision Support System in the twenty-first Century, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey, NJ.
- Marchant T. (1999), Theory and methodology cognitive maps and fuzzy implications, European Journal of Operational Research, Vol. 114.
- Marquardt, M.J. (1996), Building the Learning Organization: A Systems Approach to Quantum Improvement and Global Success, McGraw-Hill, New York, NY.
- McDermott Consulting Firm (2005), Knowledge Strategies, Internet.
- McNabb, David E. (2006), Knowledge Management in the Public Sector: A Blueprint for Innovation in Government, M.E. Sharpe Inc.
- Mills, G. (2001), MARS: The Electronic Medical Record System the Core of the Kaiser Galaxy, International Journal of Healthcare Technology Management, 3(5/6), 406-423.
- Monge, P R; Fulk, J; Kalman, M E; Flanagin, A J & Prnassa, C and S Rumsey (1998), Production of Collective Action in Alliance-Based Interorganizational Communication and Information Systems, Organization Science, vol. 9 (3), pp. 411-433.
- Moore, C. (1999), Eureka! Xerox discovers way to grow community knowledge And customer satisfaction, KMWorld magazine, October 1999, Volume 8, Issue 10: 1-14.
- Nadkarni S., Shenoy P. (2001), Theory and methodology a Bayesian network approach to making inferences in causal maps»; European Journal of Operational Research, Vol. 128, 2001.
- Nahapiet, J and S Ghoshal (1998), Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage, Academy of Management Review, vol. 23 (2), pp. 242-266.
- Nevo, D., Furneaux, B. and Yair, W. (2008), «Towards an evaluation framework for knowledge management systems», Information Technology and Management, 9(4), pp. 233 – 249.
- Nilmini Wickramasinghe, & Dag von Lubitz (2007), Knowledge-based Enterprise: Theories and Fundamentals, Idea Group Publishing.
- Nonaka, I. & H. Takeuchi (1995), The knowledge – creating company, Oxford University Press. Oxford.
- Orsenigo, L., Pammolli, F. and Riccaboni, M. (2001) «Technological Change and Network Dynamics: Lessons from the Pharmaceutical Industry», Research Policy, 30, 485-508.
- Park, Y. and Kim, S. (2006) «Knowledge management system for fourth generation R&D: KNOWVATION», Technovation, 26(5-6), pp. 595-602.
- Pettinger, R. (2002), The Learning Organization. New York: Magdalene Road.
- Riccaboni, M. and Pammolli, F. (2002) «On Firm Growth in Networks». Research Policy, 31 (8/9), 1405-1416.
- Seckaran, O. (1995), Research methods for business: A skill bulding approach, New York: John wiley & sons inc.
- Siau, K., and Tan, X. (2005). Improving the quality of conceptual modeling using cognitive mapping techniques, Data Knowl. Eng. 55(3), 343-365.
- Schulz, M. (2002), The Uncertain Relevance of Newness: Organizational Learning and Knowledge Flows, Academy of Management Journal, University of Washington.
- Senge, P.M. (1990), The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization, Century Business, London.
- Stewart, T. (1997), Intellectual capital: the new wealth of nations, Doubleday Dell Publishing Group, New York: NY.
- Sullivan, arthur; Steven M. Sheffrin (2003), Economics: Principles in action. Upper Saddle River, New Jersey 07458: Pearson Prentice Hall.

- Sveiby, K. & Simons, R. (2002), «Collaborative climate and effectiveness of knowledge work: an empirical study», *Journal of knowledge management*, 6(5).
- Toffler, A. (1990), *Power shift: knowledge, wealth and violence at the Edge of the 21st century*, New York: Bantam Books.
- Tolman E.C.;»Cognitive maps in rats and men»; *Psychological Review*, Vol. 55, 1948.
- Van de Ven, Andrew H. (2007), *Engaged Scholarship*, Oxford University Press.
- Von Krogh, G. & J. Roos (1995), *Organizational epistemology*, New York: St. Martins Press.
- Wang, S., and R.A. Noe (2010), Knowledge sharing: A review and directions for future research, *Human Resource Management Review*, (20)2: 115-131.
- Wellman M., Inference in cognitive maps; *Mathematics and Computers in Simulation*, 1994.
- Wenger, E., Mcdermott, R., Snyder, W. (2002), *Cultivating communicates of practice*, Boston, Massachusset: Harvard Business School Press.
- Westcombe, M., Pidd, M., Sommerville, I., Mackenzie, A., and Warren, I. (2002), *Problem Structuring: The Process of SODA Modeling*, EPSRC-supported research into Decision Support for Systems Engineering, the Wisdom Project: EPSRC ref GR/M60361.
- Wickramasinghe, N. (2005), *The Phenomenon of Duality: The Key to Facilitating the Transition form Knowledge Management to Wisdom for Inquiring Organizations*, In Courtney et al. (Eds.), *Inquiring organizations: Moving form Knowledge Management to Wisdom*. Hershey, PA: Idea Group Publishing.
- Wickramasinghe, Nilmini & Lubitz, Dag von (2007). *Knowledge - based Enterprise: Theories and Fundamentals*, Idea Group Publishing.
- Wiig, K. M. (1997), Knowledge Management: where did it come from and where will it go?, *Journal of Expert Systems with Application*;13(1).
- Wilcox, L. (1997), Knowledge-based Systems as an Integrating Process, In J. Liebowitz & L. Wilcox (Eds.), *Knowledge Management and its Integrative Elements* (P.P: 1-30). Boston: CRC Press.
- Wilson, B. (1993), *Systems: concepts, methodologies, and applications*, Wiley, UK.
- Wilson, B. (2001). *Soft Systems Methodology, Conceptual Model Building and its Contribution*. John Willy and Sons LTD, UK.
- Yang, B. and Watkins, K. and Marsike, V. J (2004), The construct of the learning organization: dimension, measurement, and validation. *Human Resource Development*, Vol. 15 No. 1: 31-55.
- Yang, C., and Lian-Chu Chen (2009), Can organizational knowledge capabilities affect knowledge sharing behavior?, *Journal of Information Science*, (33)1: 95-109.